

Мельниченко А. А.
Студентка 4-го курсу
ОП «Економіка та економічна політика»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Харків
Науковий керівник: Кліменко О. М.
доцент кафедри державного управління,
публічного адміністрування
та економічної політики
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Харків

ЗНАЧЕННЯ ПРОГНОСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ВИЯВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАГРОЗ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови господарювання передбачають надзвичайну відкритість економіки та її інтеграційний характер. Підприємство будь-якої галузі постійно стикається з безперервним потоком загроз із дедалі складніших умов, в яких вони працюють. Вітчизняна економічна система характеризується складними структурними взаємозв'язками і низьким рівнем прогнозованості щодо ситуації на ринку. Тому здається актуальним своєчасне прогнозування багатомірних ризиків, що дозволяє підприємствам оцінювати стратегічні, економічні та операційні загрози та впроваджувати стратегії пом'якшення.

Можливості цифровізованої економіки дозволяють проводити моніторинг у режимі, близькому до реального часу, у поєднанні з потужною аналітикою [1]. Завдяки цьому підприємство може швидше реагувати на потенційні загрози та вживати заходів щодо пом'якшення наслідків до того, як загрози перетворяться на критичну ситуацію.

Безперервний моніторинг непередбачених ситуацій стає все більш складним, тому потребує чіткої організації та регулярного переосмислення, контролю та корегування. З цією метою варто розділити загрози на категорії, наприклад, стратегічні, економічні та операційні, що надає можливості зосередитися на подіях та тенденціях, які є найбільш важливими для кожного конкретного підприємства [2]. Особливого значення сьогодні набуває прогнозна діяльність, спрямована на забезпечення економічної безпеки підприємства. Визначення, аналіз та класифікація ризиків і загроз, а також оцінка значущості та ступеня їх впливу на діяльність фірми, є необхідною умовою для забезпечення економічної безпеки підприємства.

Економічні загрози підприємства можна розглядати з точки зору забезпечення безпеки роботи всіх підсистем підприємства. Таким чином, від своєчасного прогнозування загроз прямо залежить реалізація потенціалу підприємства і забезпечення конкурентних переваг. Системний підхід до прогнозування, створення прогностичної системи передбачає забезпечення комплексного захисту всіх активів підприємства та реалізації його економічних інтересів.

Ефективність системи економічної безпеки фірми визначається тим, наскільки правильно можна визначити загрози та ризики. Підприємство – це в більшості відкрита система, яка піддається зовнішнім і внутрішнім загрозам та небезпекам. Прогностичний підхід дозволяє розробити та здійснити заходи щодо запобігання негативному впливу на найважливіші елементи системи підприємства. Звісно, як підприємство не є статичною системою, оскільки досягнення поставлених цілей потребує динамічного розвитку, так і зовнішні і внутрішні загрози теж постійно змінюються. Тому для формування дієвої системи заходів щодо забезпечення своєчасного реагування доцільно досліджувати походження загроз, виявлення їх соціальної, техногенної або природної основи [3]. Загрози соціальної основи зумовлюють наявність політичних, економічних та комерційних ризиків. Загрози техногенної основи пов'язані з виробничою діяльністю підприємства, що передбачає також небезпеку використання ресурсів. Загрози природної основи найменш впливають на внутрішню безпеку підприємства, але несуть у собі катастрофічні наслідки екосистем. Не варто також пропускати проміжні складові загрози. Так, наприклад, існують також конкурентні, логістичні, юридичні загрози тощо [3].

Загальною рисою загроз будь-якого походження є негативний та в деяких випадках навіть руйнівний характер їх впливу на підприємство. Можна переглянути безліч типових ситуацій, коли проблеми можуть бути варті серйозної уваги. Це, наприклад, репутаційні, або іміджеві, загрози, які несуть у собі великі ушкодження; соціальні загрози, що проявляються у вигляді кадрових конфліктів, страйків тощо; економічні кризи; екологічні катастрофи і багато іншого, що може призвести до втрати стабільності підприємства і його конкурентних переваг.

Отже, забезпечення економічної безпеки підприємства передбачає використання прогностичного підходу для виявлення потенційних загроз та ризиків та розробки заходів щодо їх мінімізації чи запобігання.

Список використаних джерел

1. Кравченко, Ольга & Гаврилюк, Олександр & Челомбітько, Олег & Бойко, Святослав. (2024). Управління економічною безпекою підприємств в умовах цифрової економіки. *Adaptive Management Theory and Practice Economics*. 19. 10.33296/2707-0654-19(38)-12.

2. Загородня, А. (2023). ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ. *Економіка та суспільство*, (54). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-12>

3. Derii, V., Parkhomets, M., Uniat, L., Kovbasa, O., Hryzovska, L. & Karabanyk, S. Modelling Business Processes Based on Logistics Concepts and Quality Management System Principles, *International Journal of Management*, 11(7), 2020, pp. 175-188.

URL: <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=7>